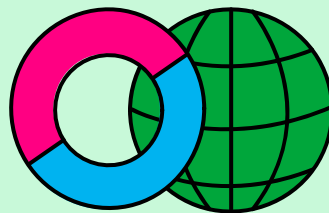

Duurzaamheidsverslag

Bright LifeCycle Fonds 2022

Op basis van de Europese regelgeving
(Sustainable Finance Disclosure Regulation)

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Onze keuzes in (duurzaam) beleggen	9
3. Methodologie	11
4. CO ₂ -uitstoot	14
5. Conclusie en ambitie	25
Appendix 1: Begrippenlijst	26
Appendix 2: ETF's binnen het fonds	28
Appendix 3: Datadekking ETF's per CO ₂ -scope	29
Appendix 4: ETF's uit een fictief grijs fonds	30
Appendix 5: SFDR methodiek CO ₂ -emissies	31

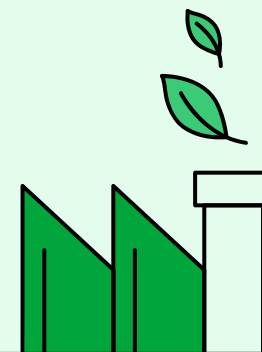
1. Inleiding

Sinds de start van BrightPensioen is duurzaamheid een belangrijk speerpunt. Voor ons is pensioen meer dan een pot met geld. Want wat heb je aan vermogen in een wereld die onleefbaar is geworden? Daarom vinden we het vanzelfsprekend om voor een doel als pensioen duurzaam te beleggen. Geld dat bedoeld is om jouw toekomst veilig te stellen, wil je niet in zaken stoppen die diezelfde toekomst in gevaar brengen.

Maar wat is duurzaam en verantwoord beleggen? En wat is groen beleggen? Tot voor kort bestond hierover geen regelgeving. En mocht elk fonds zichzelf duurzaam of verantwoord noemen. Dit is de Europese Unie gelukkig niet ontgaan. Vanuit de Europese Green Deal is regelgeving ontwikkeld voor financiële instellingen die claimen duurzaam te zijn: de Sustainable Finance Disclosure Regulation (afgekort: SFDR). Een bijna honderd pagina's tellende regelgeving die als doel heeft om beleggers beter te informeren op het gebied van duurzaamheid. Zo moet er meer inzicht komen in het duurzaamheidsbeleid, duurzaamheidsrisico's en de negatieve impact van beleggingen. Ook moet elke financiële instelling duidelijk communiceren of hun producten rekening houden met ecologische en sociale kenmerken en/of duurzame doelstellingen hebben.

Bright Pensions N.V. (hierna: "BrightPensioen" of "Bright") juicht deze regelgeving toe. Wij zijn druk bezig geweest om het Bright LifeCycle Fonds hiermee in overeenstemming te brengen (voor zover dat niet al was). In dit verslag lees je meer.

De regelgeving is echter nog niet volledig uitgerold. In dit verslag laten we met name de CO₂-voetafdruk van ons fonds zien op basis van de SFDR. We probeerden verder te kijken dan alleen deze uitstoot. Denk bijvoorbeeld aan biodiversiteit, gendergelijkheid of mensenrechten. Helaas is de data over deze onderwerpen op dit moment gebrekkig en is een goede rapportage en conclusie daarom lastig. Een belangrijke reden hiervoor is dat bedrijven op dit moment nog niet verplicht zijn om hierover te rapporteren. Gelukkig moeten sommige bedrijven waarin wij beleggen, binnenkort verplicht gaan rapporteren volgens Europese richtlijnen. Voor nu delen we daarom vooral onze bevindingen (zonder harde conclusies).

De niveaus van duurzaam beleggen

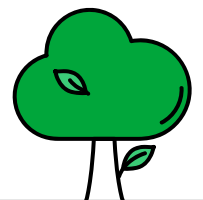
Hoe duurzaam kan beleggen zijn? Wijzelf onderscheiden verschillende niveaus in het selecteren van de beleggingen:

Niveau 1: uitsluiting. Van controversiële sectoren in het beleggingsbeleid. Zoals tabak, kolen of wapens.

Niveau 2: ESG-beleggen. ESG staat voor environment, social en governance (milieu, maatschappij en bestuur). Dit zijn beleggingsproducten die duurzaamheidskenmerken promoten. Ook worden hiermee bedrijven gemeden die een groot financieel risico lopen door hun omgang met het klimaat of sociale zaken. Onafhankelijke ratingbureau's bepalen de ESG-scores van ieder bedrijf. Binnen het ESG-spectrum kan je nog verder gaan door te selecteren op SRI (socially responsible investment) beleggingen. Hierbij wordt niet alleen naar de ESG-score gekeken, maar worden ethische en sociale overwegingen ook meegenomen.

Niveau 3: impact beleggen. Deze beleggingen streven een specifiek duurzaamheidsdoel na. Denk hierbij aan hernieuwbare energie, waterzuivering of projecten die sociale gelijkheid als doel nastreven. Deze beleggingen doen geen ernstige afbreuk aan de ESG-kenmerken en dragen juist bij aan de milieu of maatschappelijke kenmerken. Een bedrijf dat als doelstelling heeft om broeikasgasemissies te verminderen, maar tegelijkertijd wel ernstige schade toebrengt aan de biodiversiteit, kan hier dus niet onder vallen.

BrightPensioen kiest bewust voor een zo duurzaam mogelijke portefeuille. Door te beleggen in producten met minimale ESG-criteria (onze ETF's) en waar mogelijk; impact beleggingen (onze groene obligaties). We denken dat het mes aan twee kanten snijdt. Er is voldoende aanleiding om te geloven dat duurzame beleggingen op de lange termijn beter renderen. Tegelijkertijd draagt duurzaam beleggen bij aan een toekomstbestendige samenleving. En pensioen is natuurlijk een voorziening voor die bestendige toekomst.

De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Ondanks onze niveaus in duurzaam beleggen, kan het voor beleggers lastig zijn om fondsen te vergelijken op het gebied van duurzaamheid. Voorheen kon een fonds zich al duurzaam noemen als het bijvoorbeeld alleen een uitsluitingsbeleid hanteert. En als een fonds wel daadwerkelijk rekening houdt met duurzaamheid, is het lastig om dit fonds te vergelijken met anderen duurzame fondsen. Het idee is dat de SFDR hier verandering in gaat brengen. Sinds 10 maart 2021 moeten fondsen inzicht geven in de duurzaamheidsrisico's en doelstelling van het aangeboden product. En zoals het er nu naar uitziet moeten duurzame fondsen vanaf 2023 rapporteren op de impact van hun beleggingen. Verder moeten de gevoerde duurzaamheidsbeleid en -prestaties toegelicht worden.

1. Duurzaamheidsrisico's

Ieder product moet de duurzaamheidsrisico's van haar beleggingen in de prospectus beschrijven. Want negatieve gebeurtenissen of omstandigheden op het gebied van ecologie, sociaal of bestuur kunnen de waarde van de beleggingen schaden. Zoals langdurige droogte of overstromingen.

Voor het Bright LifeCycle Fonds zijn dit soort risico's beperkt, omdat het fonds in SRI en impact producten belegt. Deze producten sluiten bedrijven uit die het minder doen op het gebied van ESG en selecteren juist de bedrijven die beter presteren. De geselecteerde 'betere' bedrijven zouden minder vatbaar moeten zijn voor duurzaamheidsrisico's. Fysieke en transitierisico's omtrent klimaat nemen we mee in onze risicoanalyse.

De beleggingen worden gescreend op duurzaamheid door externe partijen. Bij verscherping van duurzaamheidsreggeving ligt het risico bij deze externe partijen en de uitgevers van de ETF's. Mocht een belegging niet meer voldoen aan de eisen, dan wordt hier niet meer in belegd. Deze wordt (geleidelijk) uit het fonds verwijderd.

2. Duurzaamheidsdoelstelling

De SFDR geeft geen officiële definitie van wat een groen beleggingsproduct is. Wel geeft ze een gezamenlijke taal om dat te beoordelen. De SFDR rangschikt financiële producten in drie categorieën.

1. Artikel 6 producten. Deze producten hebben geen duurzame doelstelling of promoten geen ecologische of sociale kenmerken. Dit worden ook wel grijze producten genoemd.
2. Artikel 8 producten. Deze producten promoten ecologische en/of sociale kenmerken. En de bedrijven beschikken over good governance (goed bestuur). Ook wel licht-groene beleggingen genoemd.
3. Artikel 9 producten. Dit zijn producten die een specifiek duurzaamheidsdoel nastreven. Ook wel impact of donker-groene beleggingen genoemd.

Hier is een kleine kanttekening bij te plaatsen. Een artikel 9 product bestaat uitsluitend uit beleggingen met een duurzaamheidsdoel. Toch zou het kunnen dat een artikel 8(+) product met ESG-beleggingen en greenbonds meer CO2 ontwijkt dan een artikel 9 product (zonder greenbonds).

Het onderscheid in producten maakt alleen het doel duidelijk van een financieel product. Het Bright LifeCycle Fonds classificeert zich als een artikel 8+ fonds. Dit houdt in dat onze portefeuille minimaal ecologische en sociale kenmerken promoot en ook beleggingen heeft met een specifiek duurzaamheidsdoel. Over onze keuze hiervoor lees je meer in het volgende hoofdstuk.

3. Ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

De SFDR richt zich ook op het in kaart brengen van ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. Dit houdt in dat financiële instellingen moeten benoemen of ze rekening houden met de negatieve impact van de beleggingen. In een principal adverse impact statement (hierna: PAI-statement). Als een financiële instelling aangeeft duurzaam te beleggen, dan moet ze ook rapporteren over de eventuele ongunstige effecten. Deze rapportage gebeurt middels een uniforme rekenmethode, zodat het zo fair mogelijk verloopt. In totaal zijn er 64 indicatoren beschreven in de SFDR, waarvan 18 verplicht. Hier moet op gerapporteerd worden. Daarnaast kies je er van de resterende 46 in ieder geval nog 2. De indicatoren gaan onder andere over broeikasgassen, biodiversiteit, water, afval, sociale en werknemerszaken. Met deze uniforme indicatoren kunnen

duurzame, financiële producten makkelijker vergeleken worden. En kan inzichtelijk worden gemaakt welke ongunstige effecten de beleggingen hebben op ecologisch en sociaal gebied.

Wij hebben een poging gedaan om inzicht te geven in de 18 indicatoren die verplicht gaan worden. We zijn hiervoor afhankelijk van de duurzaamheidsdata van de onderliggende bedrijven waarin wij beleggen. Helaas bleek veel van de data hiervoor nog te ontbreken of van onvoldoende kwaliteit. Zodra de SFDR rapportages verplicht worden, verwachten we dat de uitgevers van de ETF's (waarin wij beleggen) deze zullen publiceren. Iets waar we naar uitkijken! Mocht dat niet (tijdig) gebeuren, dan gaan we het gesprek aan met de uitgevers van de ETF's om druk uit te oefenen, zodat we een volledige rapportage kunnen maken.

De aanwezige data over CO₂-emissies achten we wel voldoende betrouwbaar en hebben we daarom opgenomen in dit eerste verslag. Binnen alle ETF's waarin wij beleggen rapporteerden gemiddeld minimaal 70% tot 90% van de bedrijven hierop. Dit verslag is misschien dan ook meer een CO₂-verslag, dan een (compleet) duurzaamheidsverslag. Maar we hopen het snel uit te kunnen breiden.

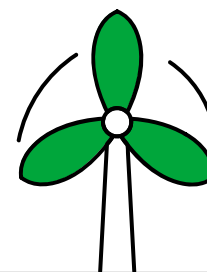

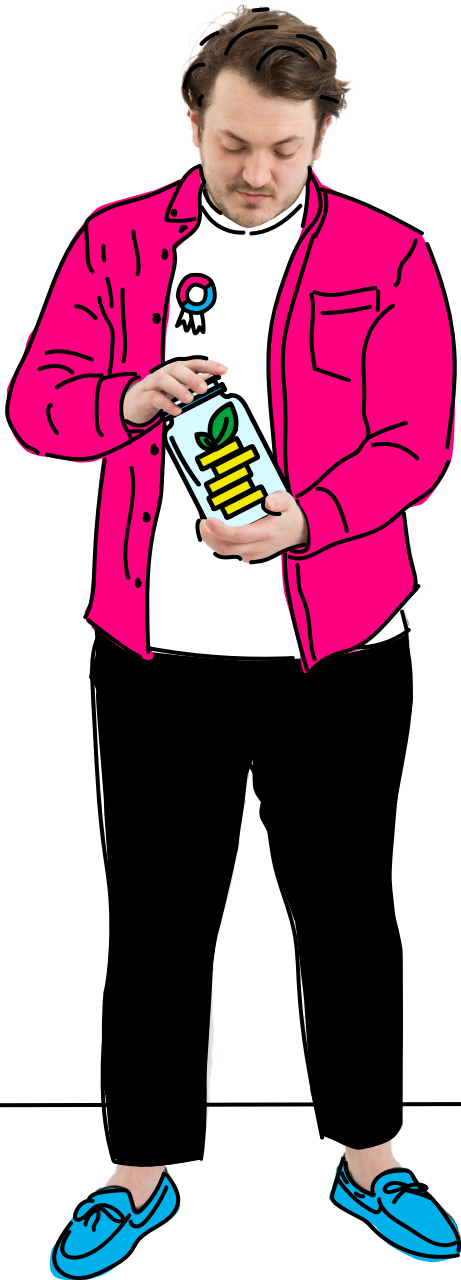
Het Bright LifeCycle Fonds

Ons fonds bestaat uit duurzame ETF's en groene obligaties, oftewel greenbonds. Greenbonds zijn donkergroene beleggingen; obligaties die een duurzaamheidsdoel nastreven. Deze obligaties zijn uitgegeven om ongunstige effecten op duurzaamheid te verminderen of juist bewust positieve effecten op duurzaamheid te vergroten.

De ETF's binnen het fonds kunnen nog wel ongunstige effecten hebben, ook al promoten zij milieu- en/of sociale kenmerken. Bedrijven die deel uitmaken van een ETF hebben bedrijfsactiviteiten die in enige mate schade kunnen brengen aan het klimaat of misstanden kunnen begaan op sociaal gebied. Wél selecteert Bright producten met minimale ESG- en SRI-kenmerken, waardoor de bedrijven die geselecteerd worden hierop het minst slecht presteren.

In dit rapport proberen we de CO₂-uitstoot van het Bright LifeCycle Fonds in begrijpelijke taal uit te leggen en inzichtelijk te maken. We vertalen deze uitstoot naar € 1.000 aan belegd vermogen in het fonds. Vervolgens vergelijken we deze fonds emissies met de CO₂-emissies van 'normale consumptie' (de CO₂-uitstoot uit consumptie van een gemiddelde Nederlander in het jaar 2021). Daarnaast vergelijken we de CO₂-emissies van onze duurzame ETF's met gewone (grijze) ETF's en wordt de CO₂-ontwijking door de greenbonds in kaart gebracht. Naast het fonds laten we ook de CO₂-uitstoot van onszelf als bedrijf zien.

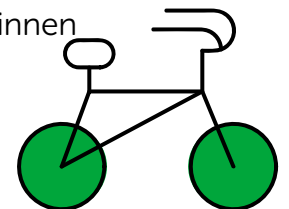

2. Onze keuzes in (duurzaam) beleggen

Bright belegt passief. Passief beleggen houdt in dat we de markt volgen, in plaats van deze actief proberen te verslaan. Verschillende onderzoeken geven de indicatie dat passief beleggen op de lange termijn vrijwel altijd tot betere resultaten leidt. De markt volgen doen we door te beleggen in ETF's. ETF staat voor Exchange Traded Funds. Dat zijn als het ware 'mandjes' van verschillende effecten (bijvoorbeeld aandelen of obligaties). Hiermee verminderen we het financiële risico, omdat we breed gespreid beleggen in verschillende continenten en bedrijfssectoren.

De ETF's worden uitgegeven door partijen als Blackrock, UBS of Amundi. Deze uitgevers volgen een voorgeschreven mandje van effecten. Op die manier kan een ETF een specifieke markt volgen. Andere partijen calculeren (volgens een bepaalde methodologie) de samenstelling van mandjes om de markt zo goed mogelijk te volgen. De grootste partij die deze mandjes voorschrijft en samenstelt is MSCI (Morgan Stanley Capital International). Onder deze naam worden sinds 1986 verschillende mandjes voorgeschreven. De ETF's binnen ons fonds volgen allemaal mandjes die worden samengesteld door MSCI.

BrightPensioen selecteert alleen ETF's die duurzame MSCI mandjes volgen. MSCI stelt deze samen sinds 1990. Sinds die tijd is hun expertise in ESG enorm gegroeid met eigen onderzoeksafdelingen. Zie appendix 1 voor een overzicht van alle duurzame ETF's binnen het Bright LifeCycle Fonds. Periodiek vraagt MSCI stakeholders om hun mening over mogelijke aanpassingen in de samenstelling van een mandje effecten. De samenstelling gebeurt op basis van objectieve methoden, zoals de marktwaarde van bedrijven en de locatie. De duurzame mandjes worden verder verfijnd door te selecteren op ESG-score. MSCI heeft haar eigen ESG-score methodiek ontwikkeld en gebruikt deze voor de samenstelling van de duurzame opties. Bright heeft dus geen directe invloed op de bedrijven die geselecteerd worden. Hoe en waar we wel invloed uitoefenen op duurzaamheid:

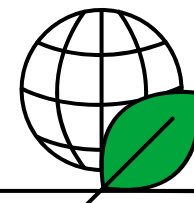
- niet beleggen in grijze beleggingsproducten (artikel 6), maar uitsluitend in ETF's die minimaal ESG- of SRI-kenmerken promoten (artikel 8);
- in greenbonds beleggen. Dus obligaties die daadwerkelijk impact maken;
- het periodiek screenen van de ETF's op basis van de duurzaamheidsindicatoren, en deze meenemen in onze beleggingskeuze;
- in gesprek gaan met de beheerders van de ETF's over de duurzaamheid en de samenstelling van de ETF.

Op dit moment belegt BrightPensioen dus in ETF's en niet in 'losse' aandelen van individuele bedrijven. Beleggen in losse

aandelen is bij een relatief beperkt handelsvolume veel kostbaarder dan beleggen in ETF's. Daardoor is dit voor ons nu nog niet mogelijk (willen we het betaalbaar houden).

De ETF-uitgevers hebben sinds kort artikel 9 producten op de markt gebracht die in lijn zijn met de doelen van Parijs. Dit houdt bijvoorbeeld in dat een ETF elk jaar 7% minder emissies moet uitstoten. Wij geven de voorkeur aan deze artikel 9 producten (boven de huidige artikel 8 producten) en voegen deze toe aan ons fonds. Daarnaast willen wij – nu er meer inzicht komt in de ongunstige impact van ETF's – het gesprek aangaan met de uitgevers van de ETF's waarin wij beleggen, over wat er beter kan.

Naast (duurzame) ETF's belegt Bright in greenbonds, ofwel groene obligaties. Dit zijn schuldpapieren (leningen), uitgegeven door bedrijven, overheden of supranationale instellingen waarmee de negatieve impact van klimaatverandering kan worden verminderd. Dit kunnen leningen zijn voor bijvoorbeeld windmolenparken, natuurherstel of waterzuivering. De greenbonds waarin wij beleggen voldoen aan de Green Bond Principles van de ICMA (International Capital Market Association). De Europese Unie is ook een standaard aan het ontwikkelen om uniformiteit te waarborgen. Wanneer greenbonds op de markt komen die aan deze standaard voldoen, nemen we deze ook mee in onze beleggingskeuze.

3. Methodologie

Dataprovider

Voor onze data maken we gebruik van informatie van dataprovider Refinitiv. Dit is een wereldwijde Amerikaans-Britse leverancier van financiële marktgegevens en duurzaamheidsdata. Het team voor duurzaamheidsdata bestaat uit zevenhonderd content analisten. Zij verzamelen, standaardiseren en publiceren data uit verschillende bronnen. Hierbij kun je denken aan jaarverslagen, (NGO) websites, beursinformatie en betrouwbare nieuwsbronnen.

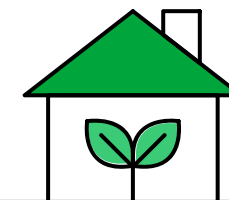
Databeschikbaarheid

Voor volledige en betrouwbare informatie is datakwaliteit erg belangrijk. BrightPensioen belegt in ETF's die uit honderden bedrijven bestaan. Om tot betrouwbare rapportages te komen, moet ieder bedrijf binnen een ETF nauwkeurig en tijdig rapporteren op duurzaamheid. Momenteel is het zo dat bedrijven nog niet verplicht zijn te rapporteren op duurzaamheid. Dit maakt het lastig om een ETF hierop te beoordelen.

Gelukkig heeft de Europese Unie nieuwe regelgeving die bedrijven verplicht om te rapporteren op duurzaamheid. Deze zogeheten Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) gaat in vanaf 2024. De wetgeving geldt voor de volgende bedrijven (>500 fte) gevestigd in de Europese Unie:

- Beursgenoteerde bedrijven
- Banken
- Verzekeraars
- Overige publieke bedrijven

Op dit moment is het een knelpunt voor onze rapportage dat niet alle bedrijven rapporteren over duurzaamheid. Enkel de CO₂-emissies worden door 70% tot 90% van de bedrijven gerapporteerd binnen een ETF. Wij zien dit als voldoende betrouwbaar voor deze eerste rapportage en publiceren deze rauwe CO₂-data in dit verslag. Om tot een vollediger beeld te komen maken we daarnaast gebruik van sectorgemiddelden, zodat we alsnog de CO₂-uitstoot meenemen voor bedrijven die niet gerapporteerd hebben.

Methodologie CO₂-uitstoot ETF's

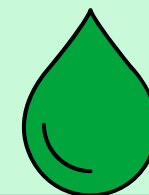
Nu wordt het een beetje technisch... Elk mandje waarin het fonds belegt, bestaat uit talloze bedrijven. Voor elk mandje hebben we gekeken naar hoeveel procent van het fondsvermogen naar welk bedrijf gaat per 31 december 2021. Voor deze datum zijn ook alle CO₂-emissies van de bedrijven verzameld. Als er geen CO₂-emissies beschikbaar waren, dan zijn de CO₂-emissies van 31 december 2020 gebruikt. Indien ook deze data ontbreekt, is het sectorgemiddelde gebruikt van bedrijven die wél rapporteren op CO₂. Om te bepalen welk bedrijf in welke sector zit, hebben wij het Europese classificatiesysteem (de NACE) gebruikt.

Het is natuurlijk mogelijk dat bedrijven die niet rapporteren, meer CO₂-emissies uitstoten dan het sectorgemiddelde. We deden daarom een correctie. Elk bedrijf heeft namelijk (wel) een eigen ESG-score gekregen van Refinitiv. Een niet rapporterend bedrijf dat een slechtere ESG-score heeft dan de sector, krijgt hierdoor extra 'strafpunten' op de gemiddelde CO₂-emissies. De ESG-scores per bedrijf zijn vastgesteld door Refinitiv. Mocht een bedrijf dat niet rapporteert een ESG-score

van 60 hebben op een schaal van 100 (60/100) en het sectorgemiddelde is 75, dan worden de CO₂-emissies vermenigvuldigd met een factor van 75/60. Een bedrijf dat niet rapporteert en het op ESG slechter doet dan gemiddeld, krijgt hierdoor meer CO₂-emissies toegekend. Zie appendix 3 "data dekking ETF's per CO₂-scope" om te zien hoeveel bedrijven binnen een ETF daadwerkelijk gerrapporteerd hebben op CO₂-emissies.

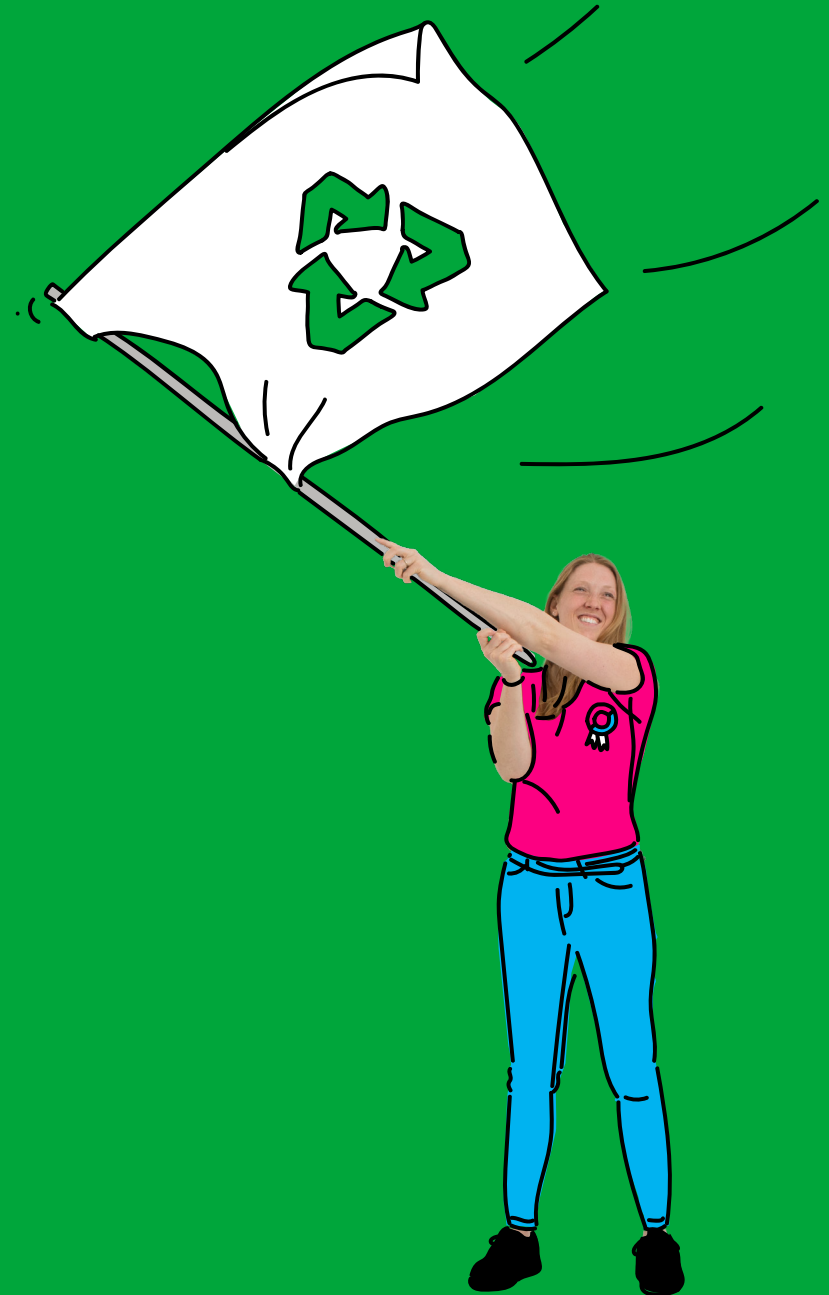
Een voorbeeld:

Van de 50 productiebedrijven binnen onze portefeuille hebben de rapporterende bedrijven een gemiddelde uitstoot van 2 miljoen ton CO₂. Bedrijven binnen de productiesector hebben een gemiddelde ESG-score van 75. Productiebedrijf X, dat niet rapporteert, heeft een ESG-score van 60. In plaats van het gemiddelde van 2 miljoen ton wordt voor bedrijf X een uitstoot van $75/60 \times 2$ miljoen = 2,5 miljoen ton CO₂ toegerekend. De CO₂-emissies per bedrijf zijn vervolgens gecorrigeerd met de bedrijfswaarde, zodat rekening wordt gehouden met de grootte van het bedrijf. Dit wordt zo voorgeschreven door de SFDR. Zie appendix 4 voor de formule. Tenslotte zijn alle bedrijven naar rato van onze investering bij elkaar gevoegd om tot een totaalplaatje van het fonds te komen.

Methodologie CO₂-ontwikking greenbonds

Wij beleggen voor een substantieel deel in greenbonds (ongeveer 30% in neutraal en 55% in defensief per jaareinde 2021). Voor het meten van de positieve impact van de greenbonds zijn daarom alle meest recente impactrapportages doorgenomen. De CO₂-ontwikking hiervan is genoteerd en vermenigvuldigd met de ratio van onze investering in de greenbond. In het geval dat data van de greenbond ontbrak, werd de CO₂-ontwikking gebruikt van een eerdere greenbond. Of, als de uitgever niet de ontwikkeling over de specifieke greenbond publiceert, maar over het totaal van de uitgegeven greenbonds, rekenen we met de CO₂-ontwikking per miljoen euro geïnvesteerd.

4. CO₂-uitstoot

Vormen van emissies

Voordat we de CO₂-emissies toelichten, is het nog even goed om te weten dat er verschillende niveaus zijn van emissies.

Namelijk:

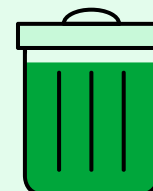
- Scope 1: directe CO₂-emissies, uitgestoten door bronnen die verbruikt en gebruikt worden door de organisatie waarin geïnvesteerd wordt. Denk aan emissies die vrijkomen door productiemachines of het verwarmen van een bedrijfsgebouw.
- Scope 2: indirecte CO₂-emissies, gerelateerd aan het gebruik of aankoop van elektriciteit, stoom of andere bronnen van energie door de organisatie waarin geïnvesteerd wordt. Denk aan emissies die vrijkomen bij het opwekken van de elektriciteit die ingekocht is.
- Scope 3: overige indirecte CO₂-emissies in de waardeketen van de organisatie waarin geïnvesteerd wordt, zowel opwaartse als neerwaartse emissies. Opwaartse emissies komen van bedrijven die vóór de organisatie waarin geïn-

vesteerd wordt, in de waardeketen zitten. Denk aan een bedrijf dat grondstoffen wint voor de producten die het bedrijf verkoopt. Neerwaartse emissies komen van bedrijven die na de organisatie waarin geïnvesteerd wordt, in de waardeketen zitten. Denk aan een retailer die de producten van het bedrijf verkopen.

De totale uitstoot = de som van scope 1, 2 en 3.

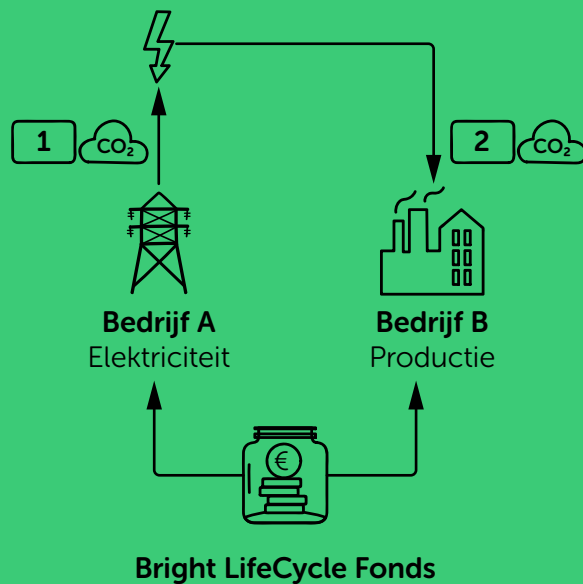
Dubbeltellingen in CO₂-emissies

Binnen ons fonds wordt via ETF's belegd in duizenden bedrijven, elk met hun eigen scope 1, 2 en 3 emissies. Deze bedrijven kunnen onderling activiteiten met elkaar hebben in de waardeketen. De emissies die een organisatie zelf genereert, kan door een andere organisatie worden opgenomen als indirecte emissies. Als Bright in beide organisaties belegt, kunnen er daardoor dubbeltellingen ontstaan.

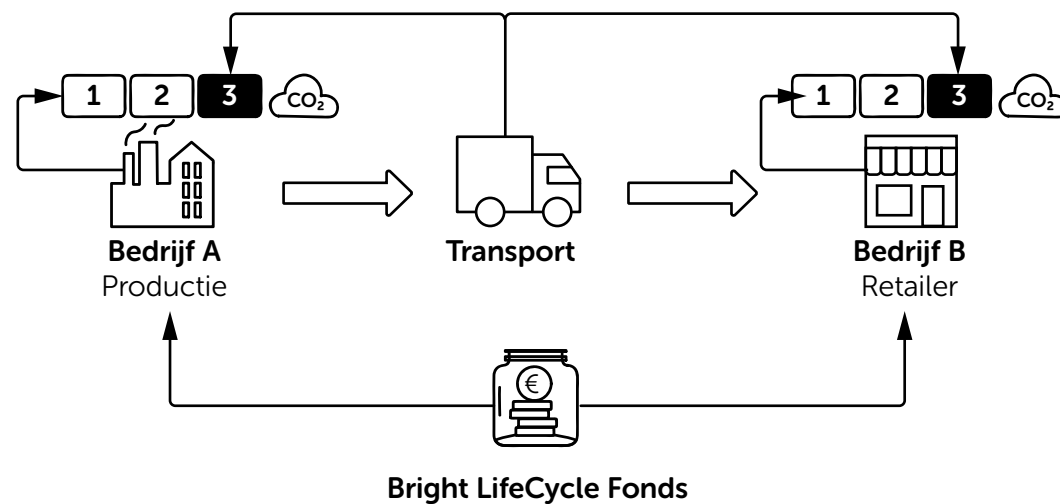
Voorbeeld van een dubbeltelling in scope 2

Ons fonds kan beleggen in een elektriciteitsbedrijf en een productiebedrijf dat energie afneemt van dit elektriciteitsbedrijf. Het elektriciteitsbedrijf rapporteert de uitstoot van haar elektriciteitsgeneratie als scope 1 emissie. En het productiebedrijf rapporteert dezelfde emissies als scope 2 emissies. Hier is dus sprake van een dubbeltelling.

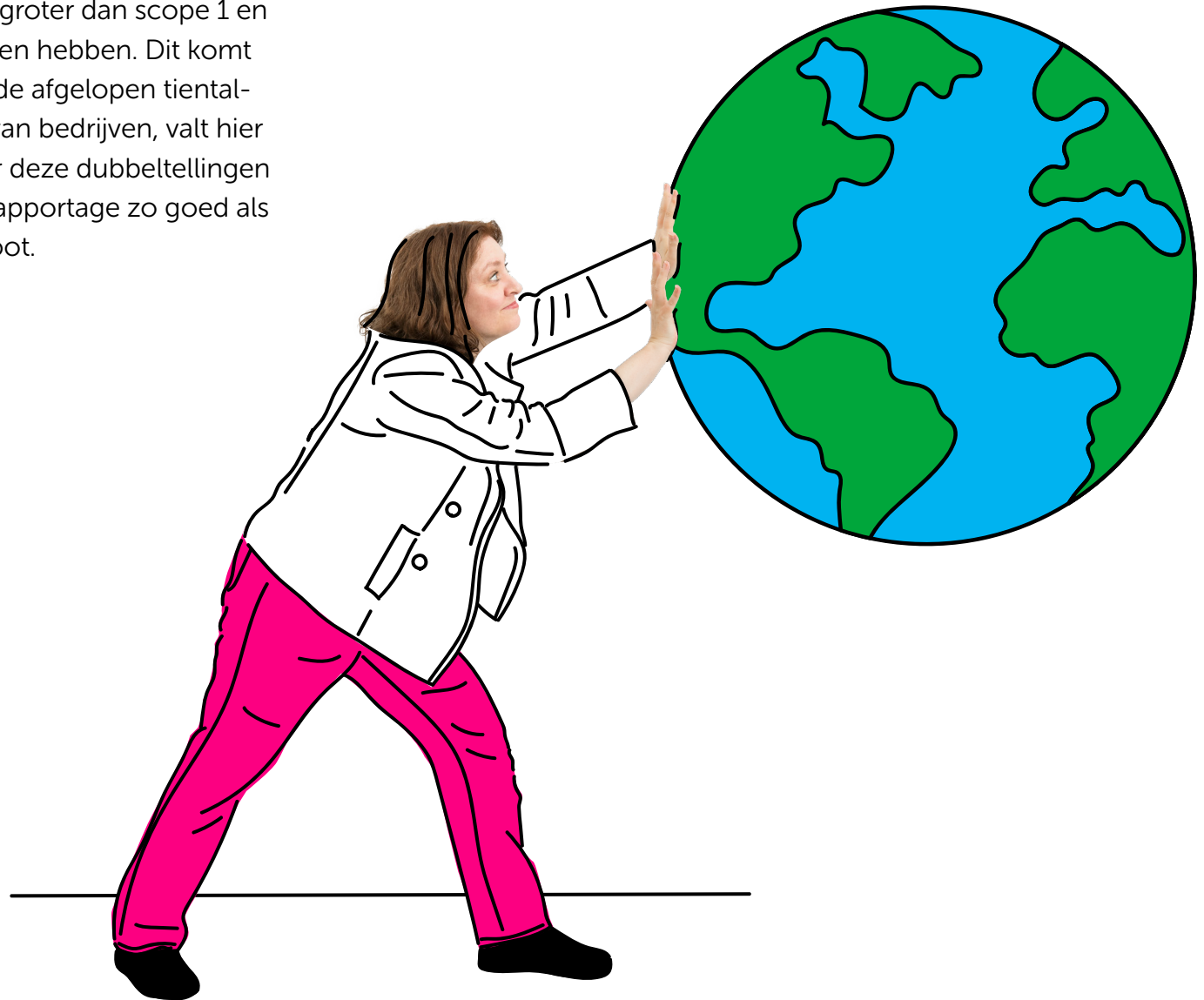

Voorbeeld van een dubbeltelling in scope 3

Een andere vorm van dubbeltelling kan ontstaan bij scope 3 emissies. Het fonds kan beleggen in een productiebedrijf en een retailer die zaken met elkaar doen. Het productiebedrijf verzendt haar goederen via een externe partij naar de retailer. De emissies die dit transportbedrijf genereert, rekenen beide bedrijven als scope 3 emissies. Omdat wij in beide bedrijven beleggen, worden deze emissies dubbel geteld voor ons fonds.

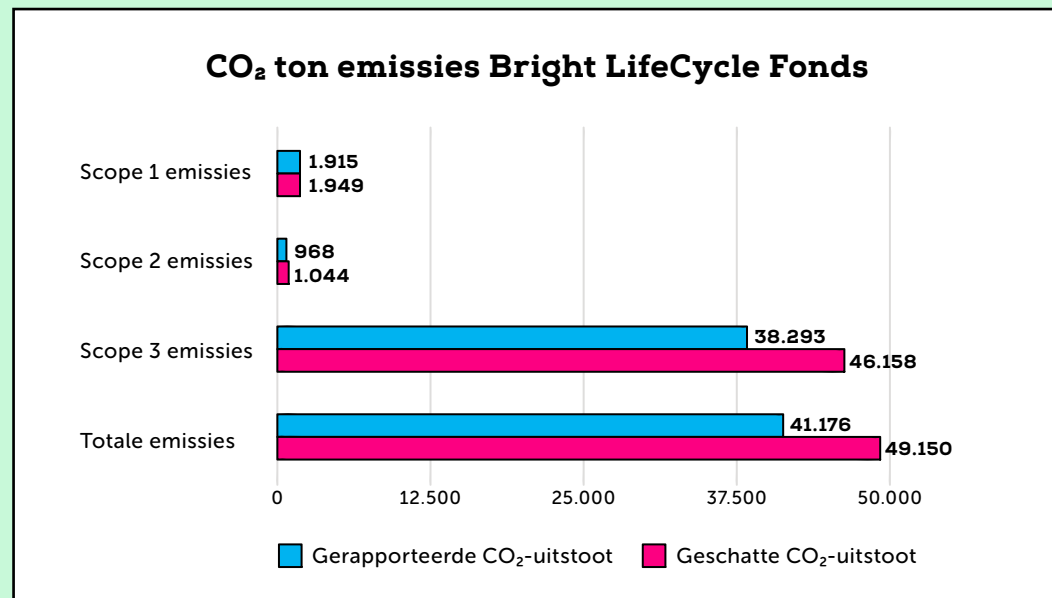
Het aantal dubbeltellingen binnen scope 3 is verreweg het grootst. Scope 3 is ook disproportioneel groter dan scope 1 en 2, door de grote waardeketen die bedrijven hebben. Dit komt onder andere door de globalisering van de afgelopen tientallen jaren. Ondanks de beperkte invloed van bedrijven, valt hier wel de meeste reductie te behalen. Door deze dubbeltellingen is de totale uitstoot van het fonds in de rapportage zo goed als zeker hoger dan de daadwerkelijke uitstoot.

CO₂-emissies van het Bright LifeCycle Fonds

Het totaaloverzicht... Daar komt-ie: per jaareinde 2021 was het Bright LifeCycle fondsvermogen € 241,2 miljoen met een totaal aantal emissies van 49.150 ton CO₂. Binnen ons fonds is te zien dat het merendeel van de emissies afkomstig is uit de zogenoemde scope 3 emissies, dus uit de waardeketen waarin organisaties zich bevinden. Zoals hierboven toegelicht: de kans op dubbeltelling is het grootst bij scope 3. Aangezien van de

duizenden bedrijven waarin wij beleggen, een deel binnen dezelfde waardeketen opereert. Dus de daadwerkelijke uitstoot zal lager liggen. We laten de CO₂-emissies die ons fonds uitstoot zien met zowel een correctie (geschatte uitstoot) als zonder correctie (gerapporteerde uitstoot) voor de sectormiddelen. Hieronder het overzicht.

Data provider: Refinitiv

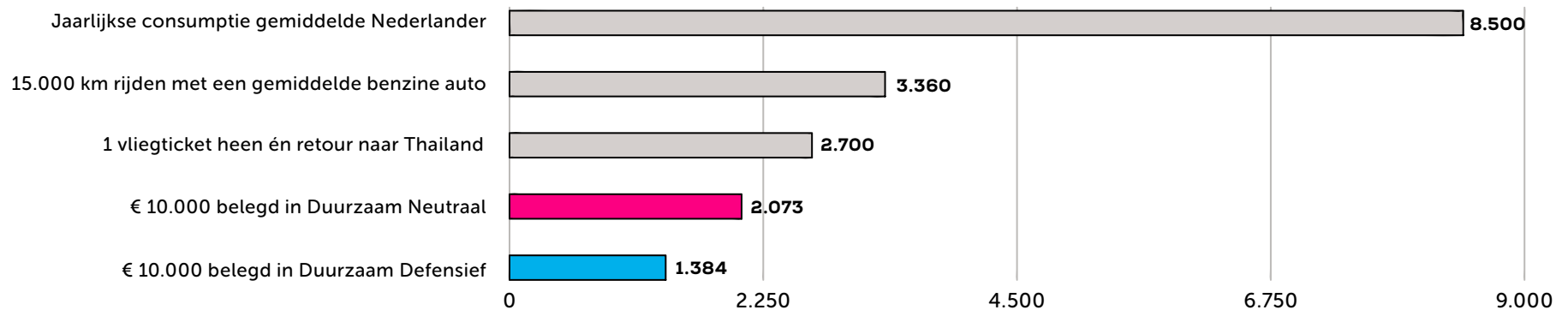
In de volgende grafieken blijven we de uitstoot inclusief de correctie voor de sectorgemiddelden hanteren. Dit geeft het meest betrouwbare beeld van de daadwerkelijke emissies. Om de indicatoren beter te begrijpen, heeft Bright de CO₂-emissies vertaald naar € 1.000 aan belegd vermogen. Ofwel: als jij € 1.000 belegd vermogen had in ons fonds per 31-12-2021, ziet de CO₂-impact er als volgt uit:

€ 1.000 belegd in Duurzaam Neutraal: 207 kilogram CO₂

€ 1.000 belegd in Duurzaam Defensief: 138 kilogram CO₂

Om een (beter) beeld te geven wat dat nou precies inhoudt, laten we een vergelijking zien van de directe CO₂-emissies uit consumptie, autorijden, vliegen en dus als je bij ons (pensioen) belegt. Door te beleggen heb je te maken met indirecte CO₂-uitstoot. Jouw ingelegde geld stroomt naar bedrijven die CO₂-uitstoten.

CO₂ kg emissies in vergelijking (in het jaar 2021)

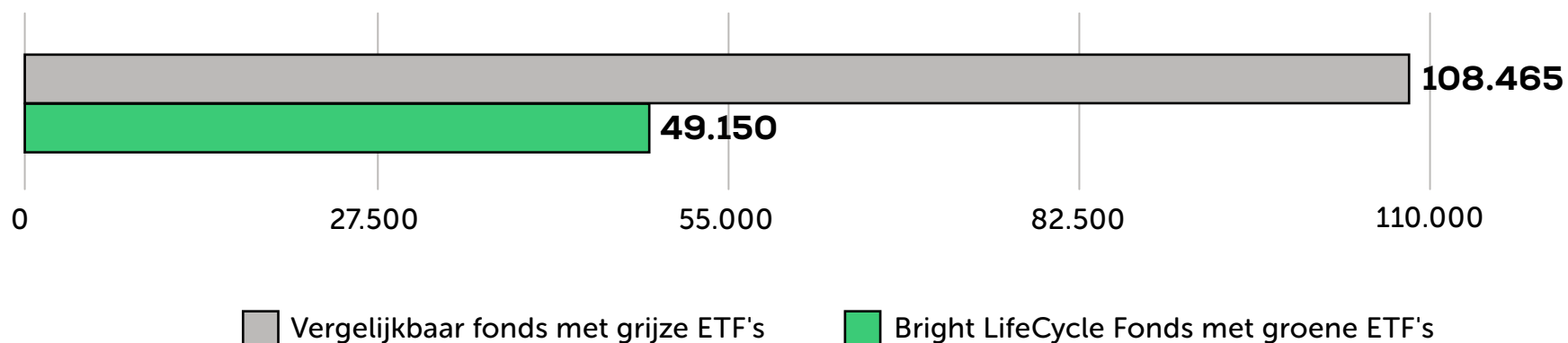
Bron: Milieu Centraal, Dutch Renewergy en Refinitiv

Groen versus grijs beleggen: het verschil in uitstoot

Beleggen heeft dus een grote impact op de CO₂-uitstoot. En of die impact positief of negatief is, hangt samen met de soort beleggingen; grijs, lichtgroen of donkergroen. Minimaal lichtgroen beleggen zorgt al voor een groot verschil in CO₂-uitstoot in vergelijking met 'gewone' (grijze) beleggingen. Door de duurzame (lichtgroene) ETF's van Bright te vergelijken met een vergelijkbaar grijs fonds, wordt dit inzichtelijk.

Het grijze fonds bestaat uit dezelfde ETF's als ons fonds, maar dan zonder ESG overwegingen. Zie "Appendix 4: ETF's uit een fictief grijs fonds" om de samenstelling hiervan te zien. Het effect van duurzaam beleggen wordt groter naarmate je meer (pensioen) vermogen opbouwt. Voor een modaal pensioen moet jouw pensioenvermogen uiteindelijk groeien naar enkele tonnen. Daarnaast worden duurzaamheidsrichtlijnen strikter door wetgeving. Dit kan in de toekomst mogelijk (hopelijk) zorgen voor een nog groter verschil tussen duurzaam en niet duurzaam beleggen.

CO₂ ton verschil duurzame ETF's in het fonds versus grijze variant

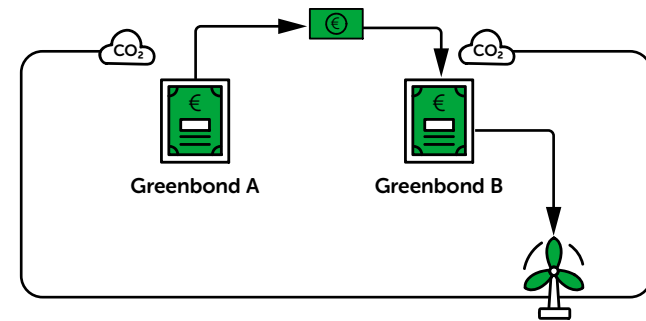

Data provider: Refinitiv Eikon

Greenbonds

Je hebt nu kunnen zien dat groene ETF's nog altijd een grote CO₂-voetafdruk hebben. Al is dit een stuk lager dan grijze ETF's. In dit hoofdstuk delen we hoeveel CO₂ er wordt ontweken doordat ons fonds in greenbonds belegt. Het Bright LifeCycle Fonds belegt immers een substantieel deel van haar vermogen in greenbonds. In 2021 bestond het neutrale fonds voor 30% uit greenbonds en het defensieve fonds voor 55%. Veel investeringsprojecten binnen deze greenbonds hebben als doel om bestaande activiteiten milieuvriendelijk te maken, door bijvoorbeeld te investeren in hernieuwbare energie.

Ook bij greenbonds is de mogelijkheid tot dubbeltelling aanwezig. In dit geval: een dubbeltelling van CO₂-ontwikijing. Een uitgever van een greenbond A zou het opgehaalde geld kunnen gebruiken om tijdelijk in greenbond B te investeren, voordat het geld wordt toegewezen aan een duurzaamheidsproject. Als greenbond B zorgt voor CO₂-ontwikijing, met bijvoorbeeld een windmolenpark, rapporteren beide greenbonds dit als CO₂-ontwikijing. Stel dat Bright in beide greenbonds belegt, dan wordt de ontwikijing dus dubbel geteld.

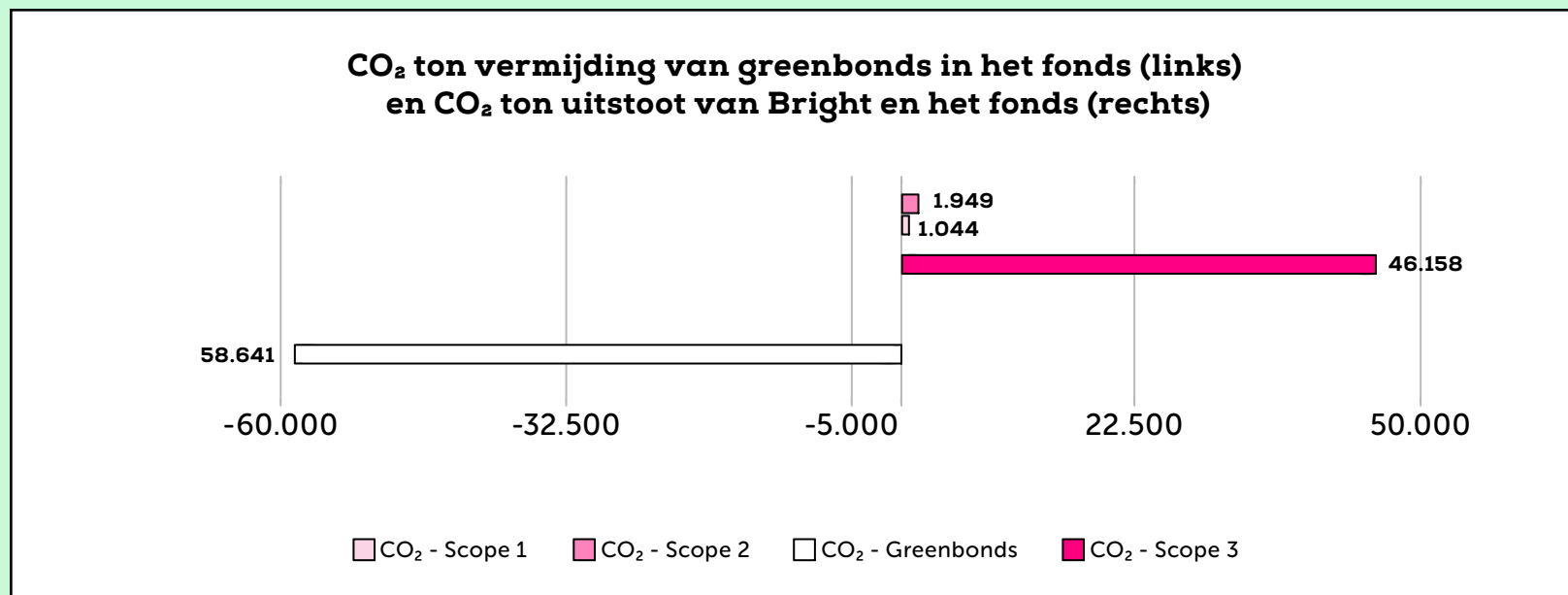

Wel is het zo dat volgens de Greenbond Principles van ICMA, uitgevers van greenbonds dit transparant moeten communiceren in hun impact rapporten. Wij hebben hier dan ook naar gekeken, maar zijn dit niet tegengekomen. Toch kunnen we niet uitsluiten dat er enige vorm van dubbeltelling kan voorkomen in onze greenbonds.

CO₂-vermijding van het Bright LifeCycle Fonds

Het Bright LifeCycle Fonds vermeed met de greenbonds 58.641 ton CO₂ in 2021, terwijl de uitstoot van de ETF's 49.150 ton CO₂ bedroeg. Met vermijding van CO₂ bedoelen we dat het groene project van een obligatie een beter alternatief biedt

dan de traditionele vorm. Denk aan een elektriciteitsbedrijf dat geld investeert in een windmolenpark of natuurherstel, in plaats van in een gascentrale. Het verschil hierin is de CO₂-vermijding.

Data provider: Refinitiv & impact rapportages

De fossiele sector

Logischerwijs zijn beleggingen in de fossiele sector het grootste punt van discussie. Volgens de SFDR is de definitie van fossiel het produceren, verwerken, opslaan en gebruiken van fossiele brandstoffen (kolen, aardgas en aardolie).¹

De ETF's volgen allemaal een door MSCI voorgeschreven mandje met een eigen methodologie die de volgende fossiele activiteiten uitsluit:

- het mijnen van thermische kolen;
- het extraheren van (on)conventionele olie en gas;
- stroom opwekken door thermische kolen, olie of gas;
- het opslaan van fossiele brandstof ten behoeve van energie.

Toch genereren enkele bedrijven binnen de ETF's waarin we beleggen omzet met fossiele activiteiten (minder dan 1% van

onze portefeuille in 2021). Wij zijn hier geen voorstander van en gaan met de inzichten uit deze duurzaamheidsrapportage het gesprek aan met de ETF fondsmanagers. Vanwege de grootte van ons fonds kunnen we helaas (nog) geen individuele bedrijven uitsluiten en zijn we gebonden aan ETF's. Maar onze stem laten horen, dat kunnen wel wel.

Er zijn recentelijk nieuwe artikel 9 ETF's op de markt gebracht die de Europese klimaatbenchmarks volgen en die in lijn liggen met de 1,5 graad doelstelling van Parijs. Wij vermoeden dat er in deze ETF's minder of geen fossiele beleggingen zullen zitten. In dat geval geven we de voorkeur aan deze ETF's boven artikel 8 ETF's en waar mogelijk voegen we ze toe aan het fonds. Recentelijk hebben we al belegd in een nieuw gelanceerde artikel 9 ETF. Op onze website vind je de meest actuele fondssamenstelling.

¹ Definitie gebaseerd op EU verordening 2018/1999 artikel 2(62)

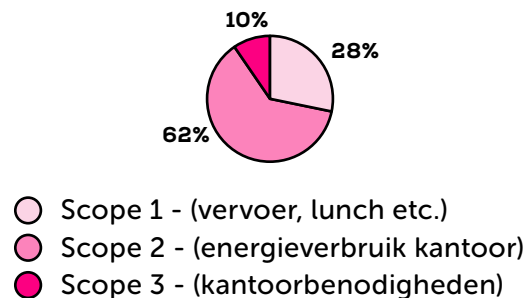
CO₂-emissies door het bedrijf BrightPensioen

Bright heeft zelf natuurlijk ook een CO₂-voetafdruk. Als financiële instelling is deze weliswaar relatief beperkt, maar denk aan de kantoorverwarming, vervoer en de dagelijkse lunch voor collega's. De jaarlijkse CO₂-uitstoot wordt geschat op 16,1 ton CO₂. Omgerekend is dit:

7.575 kg CO ₂	- per miljoen euro omzet
1.070 kg CO ₂	- per FTE
1 kg CO ₂	- per Bright-lid
0,6 kg CO ₂	- per € 10.000 beheerd vermogen

De verwarming en het energieverbruik van het kantoor heeft het grootste aandeel in deze uitstoot. Bij energieverbruik kun je denken aan computers en TL-verlichting. Onder andere vervoer heeft minder impact, omdat reizen met het openbaar vervoer de standaard is voor collega's die naar kantoor komen. Wij gaan komend jaar op zoek naar een duurzamer (indien mogelijk: klimaatneutraal) kantoor dat past binnen ons budget.

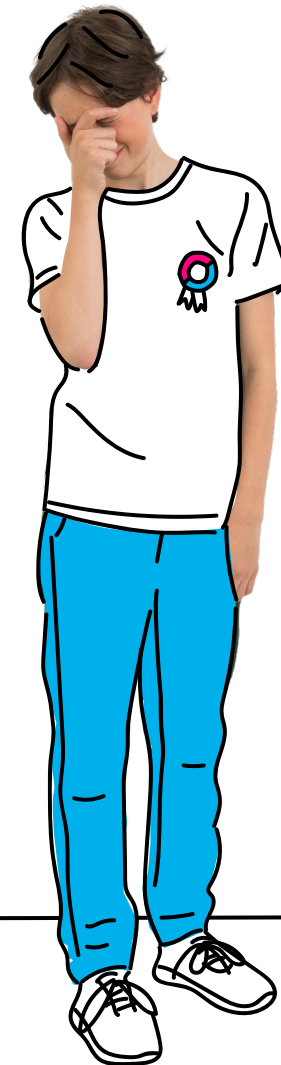
CO₂ verhouding BrightPensioen

Bron: interne data (energielabel, km-declaraties enzovoort)

CO₂ en klimaatverandering

Tot slot: wij willen graag benadrukken dat het klimaatprobleem zich natuurlijk niet verhoudt tot een zuiver boekhoudkundige rekensom. De transparantie in CO₂-uitstoot van beleggingsfondsen heeft als doel een betere informatievoorziening. En dat moet weer leiden tot betere beleggingsbeslissingen. Financiële instellingen kunnen zo vergeleken worden op basis van hun CO₂-uitstoot. Maar ook op andere vlakken. Andere vormen van negatieve impact zijn bijvoorbeeld de vermindering van insectenpopulaties, de plasticsoep in oceanen, het verminderen van biodiversiteit of bodemvervuiling door mijnbouw. De SFDR bevat daarom veel meer indicatoren dan CO₂. Op klimaatgebied is dat bijvoorbeeld schone energie, waterverbruik en gevaarlijk afval. Op sociaal gebied gaat het over United Nations Global Compact principes, OECD-richtlijnen, de loonkloof en diversiteit in het bestuur. Wij kijken uit naar het moment dat meer (en betrouwbare) data beschikbaar is, zodat we in een volgend verslag ook op deze indicatoren kunnen rapporteren.

5. Conclusie en ambitie —

Het moge duidelijk zijn; we zijn flink onderweg, maar nog zeker niet op onze 'eindbestemming'. Binnen de mogelijkheden die we nu hebben, beleggen we het vermogen van onze leden zo duurzaam mogelijk. In ETF's met minimaal ESG- of SRI-kenmerken en impactbeleggingen (greenbonds). In de toekomst willen we zelf bedrijven selecteren waarin we beleggen. En daarmee – in overleg met onze leden – zelf bepalen wat we uitsluiten.

Met dit verslag geven we inzicht in onze CO₂-uitstoot en de emissies van beleggen. Onze beleggingen genereren CO₂-uitstoot, maar vermijden ook een flink deel. Ten opzichte van een 'gewone' (grijze) ETF portefeuille, lijken onze ETF's meer dan de helft minder CO₂ uit te stoten. En het lijkt erop, met een flinke slag om de arm, dat onze greenbonds een groter deel CO₂-uitstoot vermijden dan dat onze ETF's uitstoten. Overigens suggereren we niet dat het een het ander wegstreept uiteraard. Vermijding is iets anders dan reductie.

De beschikbare data bleek niet altijd optimaal en soms zelfs niet aanwezig. Op CO₂ kunnen we voor het eerst rapporteren, maar op andere ook belangrijke duurzaamheidsindicatoren nog niet. Voldoende redenen om in gesprek te gaan met de

uitgevers van ETF's. Over hun (duurzame) keuzes en om volledige rapportage af te dwingen. Dit betekent dat we onze eerste stappen gaan zetten op gebied van active ownership. Oftewel: het actief aanspreken van de verantwoordelijken – de fondsmanagers – van de ETF's waarin we beleggen. Waarom worden fossiele bedrijven niet geheel uitgesloten? En hoe (en waarom) stemmen fondsmanager voor of tegen bepaalde resoluties? Een belangrijke stap is hierin al gezet: ons team is uitgebreid met een duurzaamheidsexpert, zodat we hier werk van kunnen gaan maken.

Bedankt voor het lezen van dit eerste duurzaamheidsverslag. Sta je te popelen om ergens een gat in te schieten? Of wil je een tip of top delen? Jouw feedback is natuurlijk welkom! Stuur het gerust naar: duurzaam@brightpensioen.nl.

Disclaimer: de CO₂-uitstoot geeft geen indicatie van huidig of toekomstig rendement. Neem daarom deze informatie altijd mee samen met andere typen informatie om ons fonds te beoordelen. Zoals het essentiële-informatiedocument, prospectus en beleggingsbeleid. Te vinden in ons [documentencentrum](#) op de website.

Appendix 1: Begrippenlijst

Afkorting	Naam	Omschrijving
	Artikel 6 product	Een financieel product dat geen rekening houdt met ecologische en sociale kenmerken.
	Artikel 8 product	Een financieel product dat ecologische en sociale kenmerken promoot.
	Artikel 8+ product	Een financieel product dat deels bestaat uit beleggingen die bijdragen aan een duurzaamheidsdoel. En deels bestaat uit beleggingen met ecologische en sociale kenmerken.
	Artikel 9 product	Een financieel product dat alleen bestaat uit duurzame beleggingen. Met duurzaam worden activiteiten bedoeld die een duurzaamheidsdoel nastreven en geen significante schade doen aan andere milieu en/of sociale doelstellingen.
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive	Europese regelgeving die bedrijven verplicht om te rapporteren over de milieu en sociale impact van hun activiteiten.
CTB	Climate Transition Benchmark	Europese benchmark die aansluit bij de Parijsdoelen van 1,5 graad. Ontwikkeld om de transitie te ondersteunen naar een koolstofarme economie.
	Duurzaamheidsrisico's	Een gebeurtenis op duurzaamheidsgebied die leidt tot een financieel waardeverlies van een belegging.
ESG	Ecological, Social and Governance	Duurzaamheidscriteria die ingaan op de activiteiten van een bedrijf die gevolgen kunnen hebben voor de samenleving of het milieu.
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation	Europese regelgeving met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector.
ETF	Exchange Traded Funds	Een passief beheerd beleggingsfonds dat op de beurs verhandeld wordt. Met als doel het volgen van een bepaalde beursindex. Ook wel een mandje van aandelen of obligaties genoemd.
	Greenbonds	Een obligatie waarbij het opgehaalde kapitaal specifiek gebruikt wordt voor milieuvriendelijke projecten.
	Green Bond Principles	Vrijwillige richtlijnen die transparantie en verslaggeving bevorderen van een uitgegeven greenbond.
PAB	Paris-Aligned Benchmark	Europese benchmark die aansluit bij de Parijsdoelen van 1,5 graad. Ontwikkeld om voorloper te kunnen zijn in de transitie.
ICMA	International Capital Market Association	Een vereniging van financiële instellingen die al decennialang standaarden ontwikkelt voor de schuldmarkten, waaronder de Green Bond Principles.
SRI	Socially Responsible Investing	Het selecteren van beleggingen op morele basis, waarbij financieel rendement pas later overwogen wordt.

Appendix 1: Begrippenlijst

Afkorting	Naam	Omschrijving
MSCI	Morgan Stanley Capital Investments	Een wereldwijde leverancier van o.a. aandelen, obligaties en vastgoed indices. Indices zijn mandjes van effecten.
NACE	Nomenclature of Economic Activities	Statische classificatie van economische activiteiten in de Europese Unie. Dit kan gebruikt worden om bedrijven onder te verdelen in sectoren.
	Ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren	De belegging leidt tot negatieve gevolgen op duurzaamheidsgebied.
PAI	Principle Adverse Impact	Negatieve (potentieel) materiële effecten op duurzaamheidsfactoren die direct verband houden met de beleggingskeuzes.
	Refinitiv	Amerikaans-Britse leverancier van financiële marktgegevens en infrastructuur.
	Scope 1 emissies	Directe CO ₂ -uitstoot veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie.
	Scope 2 emissies	Indirecte CO ₂ -uitstoot die ontstaat door het gebruik of aankoop van elektriciteit, stoom of andere bronnen van energie door de organisatie waarin wordt geïnvesteerd.
	Scope 3 emissies	CO ₂ -emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van een organisatie in de waardeketen. Een organisatie kan hier geen directe invloed op uitoefenen.

Appendix 2: ETF's binnen het fonds

De mandjes van aandelen/obligaties hebben bepaalde ESG-criteria, die door MSCI vastgesteld worden. Zoals de algehele ESG-score² en de ESG controversie score³. Verder sluit MSCI bedrijven uit die betrokken zijn in bepaalde sectoren. Het fonds bestaat uit de volgende ETF's op 31-12-2021 die een RTS-rapportageverplichting hebben:

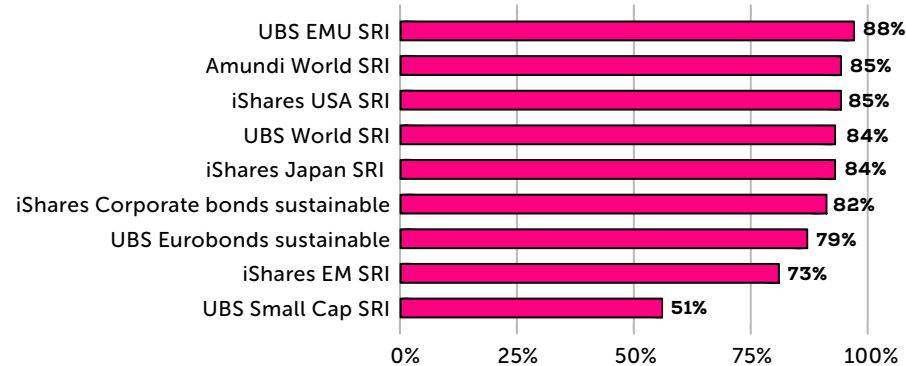
ISIN	Naam ETF	Artikel	Index	ESG-criteria	Uitsluiting
LU1861134382	Amundi MSCI World SRI (unhedged)	9	MSCI World SRI Filtered ex Fossil Fuels Index	ESG >BBB ESG controversies >3	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Fossiele brandstof extractie, generatie of beheer
LU0950674332	UBS MSCI World SRI	8	MSCI World SRI Low Carbon Select 5% ISS	ESG >A ESG controversies >3	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Steenkool, Olie, Gas, Fossiele brandstof reserves
IE00BKSCBX74	UBS MSCI Small Cap SRI	8	MSCI World Small Cap SRI Low Carbon Select 5% Issuer Capped index	ESG >BBB ESG controversies >0	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Steenkool, Olie, Gas, Fossiele brandstof reserves
LU0629460675	UBS MSCI EMU SRI	8	MSCI EMU SRI 5% Capped	ESG >A ESG controversies >4	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Steenkool, Fossiele brandstof extractie of beheer
IE00BYVJRR92	iShares MSCI USA SRI	8	MSCI USA SRI Select Reduced Fossil Fuel	ESG >A ESG controversies >4	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Kool, Olie en Gas
IE00BYVJRP78	iShares MSCI EM SRI	8	MSCI EM SRI Select Reduced Fossil Fuel	ESG >B ESG controversies >0	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Kool, Olie en Gas
IE00BYVJRQ85	iShares MSCI Japan SRI (hedged)	8	MSCI Japan SRI Index (JPY)	ESG >B SG controversies >0	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Kool, Olie en Gas
LU1484799769	UBS MSCI Euro Area Sustainable	8	MSCI Euro Area Liquid Corporates Sustainable Index	ESG >BB ESG controversies >0	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Steenkool, Olie, Gas, Fossiele brandstof reserves
IE00BYZTVV78	iShares € Corp Bond 0-3y ESG	8	Bloomberg MSCI Euro Corp 0-3 Sustainable SRI Index	ESG >B ESG controversies >1	Wapens, Tabak, Porno, Alcohol, Gokken, GMO, Nucleaire Energie, Kool, Olie en Gas

² MSCI ESG Ratings Methodology

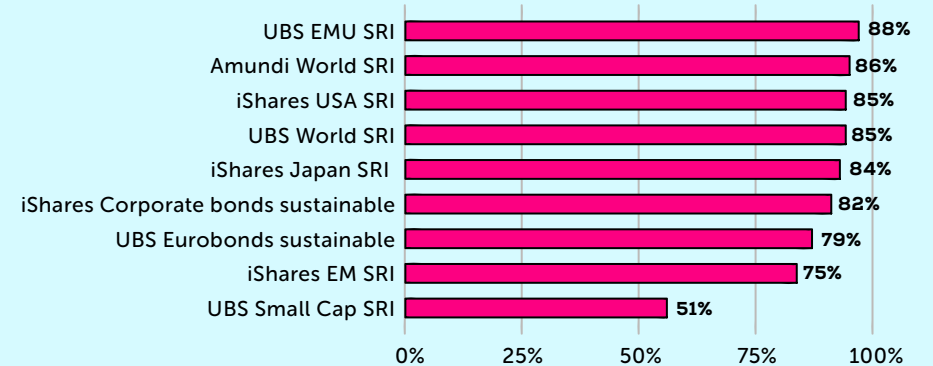
³ MSCI ESG Controversies Methodology

Appendix 3: Datadekking ETF's per CO₂-scope

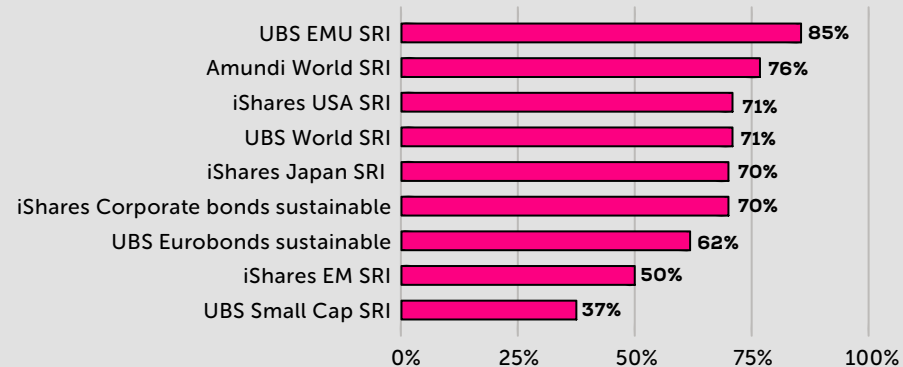
Scope 1 CO₂-percentage rapporterende bedrijven

Scope 2 CO₂-percentage rapporterende bedrijven

Scope 3 CO₂-percentage rapporterende bedrijven

Dataprovider: Refinitiv

Appendix 4: ETF's uit een fictief grijs fonds

De onderstaande ETF's zijn gebruikt om een vergelijking te maken tussen het Bright LifeCycle Fonds en een vergelijkbaar grijs fonds.

ISIN	Naam ETF	Artikel	Index
LU1437016972	Amundi ETF MSCI World UCITS ETF	6	MSCI World Index
LU0340285161	UBS ETF (LU) MSCI World UCITS ETF	6	MSCI World Index
IE00BF4RFH31	iShares MSCI World Small Cap UCITS ETF	6	MSCI World Small Cap Index
LU0147308422	UBS MSCI EMU UCITS ETF	6	MSCI EMU Index
IE00B52SFT06	iShares MSCI USA UCITS ETF	6	MSCI USA Index
IE00B4L5YC18	iShares MSCI EM UCITS ETF	6	MSCI EM Index
IE00B42Z5J44	iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS ETF	6	MSCI Japan Index
LU1048314196	UBS LFS Bloomberg EuroAreaLiqCrp UCITS ETF	6	MSCI Euro Area Liquid Corporates Sustainable Index
IE00B3F81R35	iShares Core € Corp Bond UCITS ETF	6	Bloomberg Euro Corporate Bond Index

Appendix 5: SFDR methodiek CO2-emissies

Indicator	Meeteenheid	Formule (indien voorgeschreven)	Definitie
Broeikasgassen	Scope 1 emissies	$\sum_n^i \left(\frac{\text{Huidige waarde investering } i}{\text{Bedrijfswaarde van bedrijf } i} * \text{Bedrijfs scope 1 emissies } i \right)$	Scope 1 emissies gegenereerd van bronnen die gecontroleerd worden door het bedrijf
	Scope 2 emissies	$\sum_n^i \left(\frac{\text{Huidige waarde investering } i}{\text{Bedrijfswaarde van bedrijf } i} * \text{Bedrijfs scope 2 emissies } i \right)$	Scope 2 emissies gegenereerd van consumptie of gekochte elektriciteit, stoom of andere opwaartse door het bedrijf
	Scope 3 emissies	$\sum_n^i \left(\frac{\text{Huidige waarde investering } i}{\text{Bedrijfswaarde van bedrijf } i} * \text{Bedrijfs scope 3 emissies } i \right)$	Scope 3 emissies zijn indirecte emissies die voorkomen in de waardeketen, zowel opwaarts als neerwaarts
	Totale emissies	$\sum_n^i \left(\frac{\text{Huidige waarde investering } i}{\text{Bedrijfswaarde van bedrijf } i} * \text{Bedrijfs scope 1,2 en 3 emissies } i \right)$	Totale emissies (scope 1, 2 en 3)